

Epistola Luciferi ad malos principes ecclesiasticos

[Straßburg] [ca. 1507]

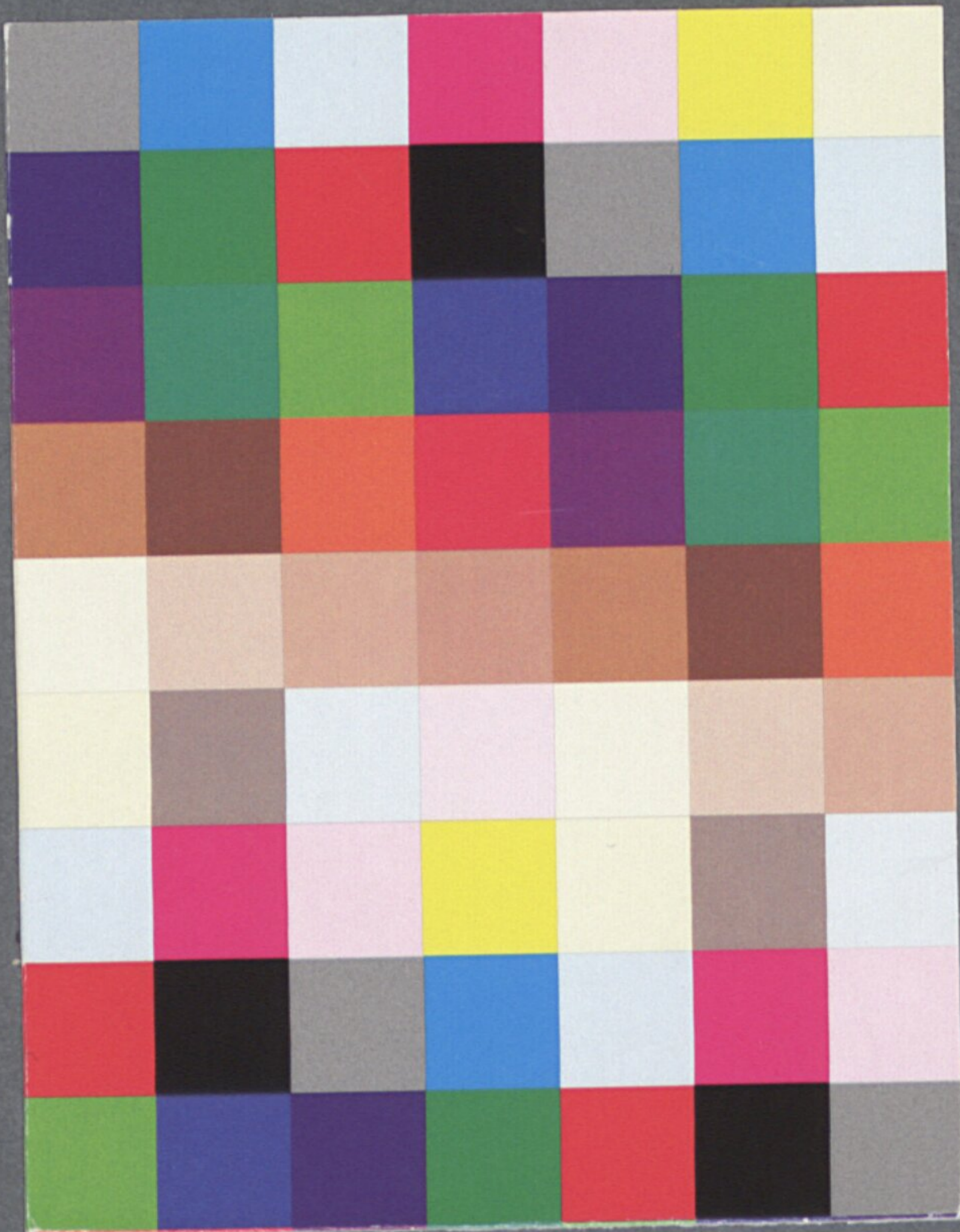
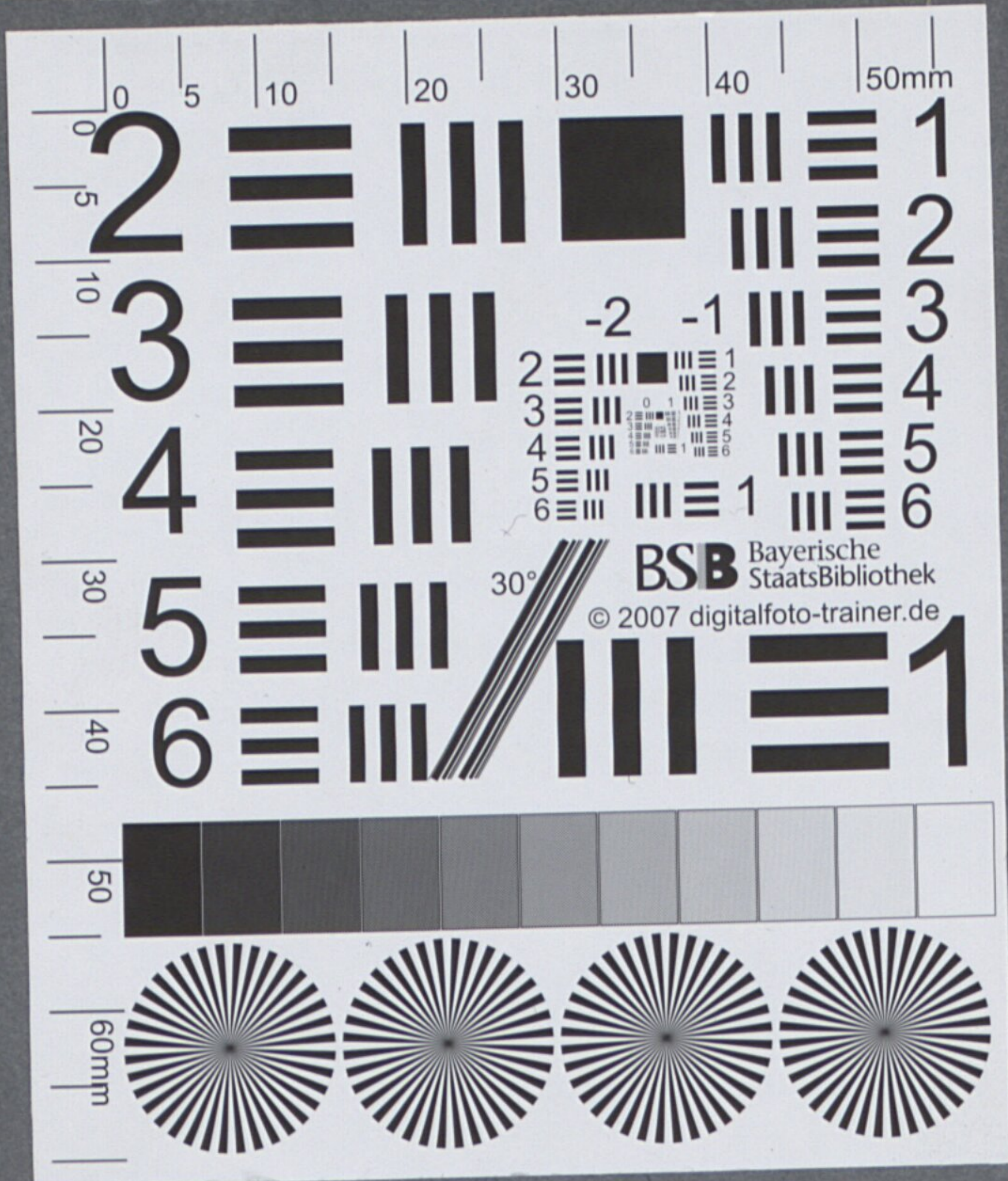
Rar. 1657#Beibd.7

urn:nbn:de:bvb:12-bsb00011712-6

VD16 E 1692

7.
Epistola Luciferi ad malos principes
 Ecclesiasticos Parisius primū Impressa. ubi ē sōs
 optimorū studiorū et doctissimorū hominū mul-
 titudo. Non ad ignominia cuiuscūq; status ec-
 clesiasticū nec ad cōfusionē christianorū
 Prelatorum. qui legē dei observāt
 et aīarū zelus habēt. Sed ad
 auisādū carnales et super-
 bos. ut ad honorē chrī
 et ad effugiēdū ignē
 inextinguibilē. mo-
 niti resipiscāt

Incipit Epistola Luciferi ad malos principes ecclesiasticos

Lucifer princeps tenebrarū tristitia pro-
fundi acherontis regēs imperia. durū
berēbi. rex inferni. rectorq; iehenne.
Uniuersis socijs regni nostri filijs su-
perbie p̄cipue moderne ecclesie p̄cipi-
bus de qua noster aduersarius Ihs
ch̄s per p̄phetā predixit. Odiui eccl̄ā
malignatū. Salutē quā vobis opta-
mus et nostris obedire mandatis. ac
prout incepistis legib; parere sathane.
et nostri iur; precepta iugiter observa-
re. dudū quidem ch̄sti vicarij sequen-
tius vestigia signis et virtutibus coru-
scantes et docentes sub quadam pau-
pere vitā per ip̄orum predicationes et opera quasi totum mundum a
nostre tyrannidis iugo ad suam conuerterunt doctrinam ⁊ vitam in
nostri tartarei regni illusionem maximam et contemptum. Necnon in
nostre iurisdictionis non modicum p̄iudicium et grauamen. nō ve-
rentes nostram ledere potentiam et terrificam nostri status offendere
maiestatem. Illo namq; tempore nulla recipiebamus a mundo tribu-
ta nec concursu solito cateruatim veniebant ad nostri baratri limina
fletibile vulgus. Sed via proc̄ iuis et lata que ducit ad mortem sine vl-
lo strepitu manebat nullis miserorum gressibus conculcata. Et tota
nostra vacante curia vlulabat infernus gemens anxius et spoliatus
quod nostri plutonis impatiens feritas amplius ferre noluit. neq; di-
ra ducis inclementia potuit diutius tollerare. Sed precauentis et im-
posterum obuiantes periculis de remedio prouidimus oportuno et lo-
co istorum aduersantium prophetarum. et duodecim apostolorum.
ceterorum nq; sequentium moribus et doctrina per nostram astuciam
atq; potentiam succedere fecimus vos qui modernis temporibus ec-
clesie presideris. Sicut ille de vobis dixit osee. viii. capitulo. Regnaue-
runt et non ex me. Semel namq; sibi promissimus omnia regna mun-
di Darbei. iiii. capitulo. Si cadens nos adoraret. Ipse vero noluit
dicens q; regnum suum non erat de hoc mundo et fugit quando tur-
be voluerunt eum in regem eligere temporalem. In vobis autem qui
de statu gracie cecidistis et nobis ministratis in terris impieta est pro-
missio. et iam per nos et a nobis terrena que vobis contuimus

humana imperia possidetis. Ille enim de vobis dixit ut scitis. venit princeps mundi huius et in me non habet quicquam. Sed super omnes filios superbie voluit nos regnare. Subiiciebantur itaque principibus huius seculi in temporalibus nostri aduersarii antedicti et hoc docebant dicentes. Subiecte estote omni creature propter deum siue regi etc. Et rursum obedite prepositis vestris. Sic enim magister eorum proposuerat et preceperat dicens. Reges gentium dominantur eorum. et qui potestatem habent benefici vocantur. vos autem non sic et sicut prediximus despiciabilem vitam et inopem gerebant. In continuis laboribus et eruntis. ut nos vobis diximus. Vos autem non sic. venenum diu est effusum. iam estis inflati. iam et ipsis primis patribus et non solum dispares. sed penitus contrarii in moribus et vita super omnes elati. et omnia possidentes effecti. nec reddentes que sunt cesaris cesari: nec que sunt dei deo. Primo secundum nostra decreta vtriusque gladium iusticie exercetes vel iurisdictione: vos mundanis immiscetis et nobiscum militantes secularibus negociis implicati de paupertatis miseria gradatim ascenditis ad culmen honorum et ad summa fastigia dignitatum. per astucias. practicas. et falaces fabricas. per ypochrusim. adulationem. medacia. periuria. prodiciones. fraudes. symonias. et ceteras nequicias ampliores. quam excogitare possent nostre furie infernales. Cum autem illuc peruenistis non sufficit. Sed estis famelici plusquam ante. pauperes opprimitis: omnia rapitis: totum peruertitis: inflati superbia. luxuriose viuentes. In deliciis et fruitionibus corporalibus ducitis in bonis dies vestros. vocatis vobis nomina in terris vos deos sanctos et sanctissimos appellando bona etiam que aut violenter rapitis aut per abusiones dolose subripitis et fallaciter extorquetis. aut falso titulo possideris que pro sustentatione pauperum christi (quos odimus) fuerunt antiquitus erogata in usus vobis placitos expenditis. Unde meretrices et leonum turbas nutritis cum quibus equitates pompaticas velut magni principes inceditis aliter quam illi pauperes christi sacerdotes ecclesie primitive. Vobis edificatis palacia ornamentate et pulchritudine plena spectabilia. Comeditis cibaria et bibitis vina omni curiositate delicatione et lecacitate exquisita. thesauros coadiuati infulitos. non sicut ille qui dicebat. argentum et aurum non est mecum. Vos aurea secula reparastis. o societas gratissima demonibus nobis olim per prophetam promissa. et ab illis priscis temporibus antiquitus reprobata. dum te christus vocauit synagogam sathane. et te designauit per meretricem magnam. que fornicata est cum regibus terre. facta de matre nouerca. de sponsa christi adultera. de casta meretrix. Confracte sunt mamme pubertatis tue. charitatem tuam primam reliquisti et nobis adbeuisti. O dilecta nostra babilon. o ciues nri qui huc de iherusalem transmigrastis.

vos meri o diligimus. vobis applaudimus. quia leges symonis petri
negligitis et legibus simonis magi amici nostri penitus adherentes.
Ipsas tenetis ad vnguem. et publice exercetis. In templo dei vendentes
et ementes spūalia. contra christi precepta. distribuitis beneficia. et ho
nores. aut prece. aut precio. aut pro turpi seruicio. seu fauore. et ecclesia
sticas dignitates. reprobando dignos. et indignos pmouentes. vtpote
garciones. lenones. aut ignaros vestros nepotes. aut filios ppios ad
christi hereditatē euocatis vt sanctuariū dei hereditarie possideatis. z
vni puero multas cōfertis prebēdas. quaz minimā pbo pauperi dene
gatis Personam accipitis et innumerā curā habetis pecuniaz et non
aiay. Domū christi fecistis speluncā latronū. omnes abusus. oēs extor
siones in stillo vestro plus millesies practicantur q̄ apud seculares ty
rannos. Leges statuistis et eas nō tenetis. et totū vestra dispensatione
ad libitum dissipatis. Iustificatis impiū pro muneribus. et iusticiam
iusti affertis ab eo Et omnia genera scelerū et scelera genēz prout volu
mus perpetratis. et multum vestri gracia in nostro seruicio insudatis.
poissime q̄tū ad destructionē fidei christiane. Jā em̄ laici de fide hesi
tant. et si que sibi predicatis quādoq; (licet raro) tamē non credūt quā
do vident manifeste q̄ quilibet vestrū cōtrariū operatur. et sic ostendit
vos aliud esse q̄ dicatis Unde ipsi vos sequen qui sibi estis in exemplū
iam vt plurimū bene v̄tūtur regulis nostris irruētes in pelago vicioz
Et firmatas sedes baratri assidue confluit iporū maxima multitudo.
Tot enim ex omni hoīm genere nobis quotidie transmittitis qd̄ cape
re nō possemus nisi nostrū chaos insatiabile mille faucibus. addit in
numerabiles aīas deglutiret. et sic etiam per vos nostri imperij princi
patus extitit reformatus et damnū nobis importabile ē restitūtū. vñ
de Vos habemus viriliter cōmendatos. atq; vobis grates magnas re
ferimus. Vos nihilominus exhortātes q̄ pseueretis sicut facitis vltēri
us pcedēdo. qz p vos intendimus totū muudū sub nostra ditione ite
rum reuocare Jā enim plenitudie q̄ vobis quotidie destinatis his ob
securis receptibus mirabiliter occupati Vobis interim cōmittimus vi
ces nostras et volumus vos nostros esse vicarios vel ministros. qz eti
am de missione p̄p̄nqua antichristi cogitamus. cui viam optime prepa
ratis in vestrū cōsiliū et auxiliū de stigīs eminetib; et satrapis ini
ferni aliquos destinamus vel deputamus. quoz suggestionib; acque
scere. et dolosis inuētionib; addere vestra astucia cōsuevit et nouit pru
dētia Insup vobis qui summū tenetis apicē consulimus ad cautelā
vt inter principes seculi pacē ficticie pcuretis. sed ecclie causis discordi
am nutriatis. et sic astute romanū imperiū destrueris. Ita nec p̄mitta
tis aīq̄d regnū nūmū ampliari. ne forte nimis fortificati et p̄ce habē
tes velint deprimere vestrū statū. et a vobis auferre thesauros. q̄s apō

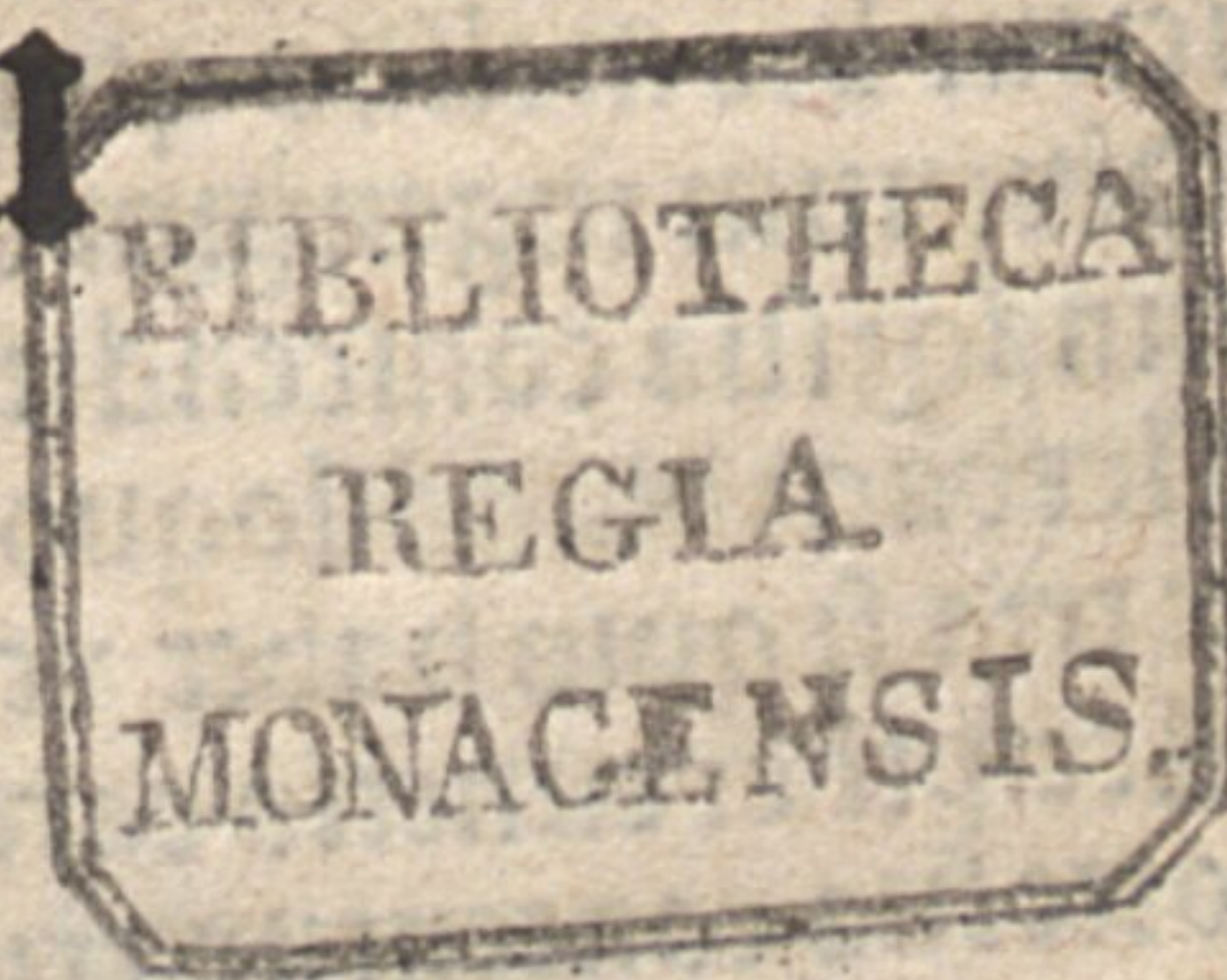
vos in deposito p antichrō fecimus reservari. Cōmendatas habentes
nostras charissimas filias supbiam. auariciā fraudē. luxuriā. et alias
precipue dominā simoniā. que vos fecit ac ppijs lactavit vberibus et
nutriuit. Ipsamq; non vocetis symoniam seu peccatū quia omnia ve
stra sunt. nihil potestis vēdere. quia de ppio soluitur. nec vos estis su
perbi. quia talem requirit magnificētiā status vester. nec auari quia
pro sancto perro ē quicquid cōgregatis. Et de thesauris ecclesie seu pa
trimonijs crucifiri pmouetis vrōs. sicut christus ad apostolatū voca
uit cognatos et notos. et sicut ipsi vocabātur ad statū pauperē et humi
lem. vos aut sicut volumus vestros vocare ad statū diuitiarū et supbie
Ipsi q; relinquerūt omnia. vos aut nō. quia p defēdēdo ecclesiā vestra
bona tenetis. et sic de alijs sicut melius nostis ppetrate vicia. Sub vir
tutum specie palliata allegetis pro vobis. et glosctis distorte et adduca
tis ad vestrū ppositum indirecte. Et si quis pdicet contra vos. aut do
ceat ipm excomunicantes violēter opprimite. et a vobis tamq; beretic
cōdemnetur. tamq; idem faciatis q; valeatis locū habere quē vobis pa
ramus sub nostro habitaculo in secretissimo fundamēto. et quod vo
bis singulariter reservamus. in quo quisquā nōdum nouit accedere ex
ceptis maiorib; atrapiis regni nostri. vos enim nec speratis futurū pre
miū. nec formidatis eternū suppliciū Ideo q; nec vitam quā non credi
tis habebitis. sed nobiscum mortem obtinebitis. quā dū viuitis non ti
metis. Valeatis illa felicitate qua vos desideramus et intendim⁹ fina
liter premiare. Datum apud centrum terre in nostro palacio tenebroso
Presentibus ceteris demonū propter hoc specialiter vocatorum ad
nostrum consistorium dolorosum. Sub nostri terribilis signeti cara
ctere in roboze premissorum. Anno a palatij nostri fractione ac confor
tum nostrorū sustractione Dillesimo tricētesimo quinquagesimo pmo
Beltzebub vester spēalis amicus.

manu - 2. 2. 2. 2. 2.

Epistola 745 (11)
Ambrosius Bero: Johanni Wolsco boemo. S. D. P.
Carmen tersum. C. Celtis poete preceptoris tui ad te mitto qđ de di-
uersis statibus et studiis siue vicis excudit vt tu ex illo vitam tuam in-
stituas ad honestas artes et ad sacra et salutifera exercitia quibus de-
colitur. et anime tue salus procuratur. Ne vanitate capiaris sicut aulici
aut questus amore bella petas sicut marciales. Nec ex indoctis poetis
ingeniū tuū corrūpas. Nec supbiam ignorantiā et crapulā. fraterculorū
(quales describit) imiteris. nec astrologia. nec cosmographia neq; pro-
nosticis neq; alchimiā. Sed neq; arte lustrarum te ipsum obtundas
et alios insanire facias. Neq; in logica senescas. aut de rebus et nomi-
bus estuanti animo bella geras. nec in verbosos legulcos ob turpē que-
stum immergaris. Neq; in faciabiliū quorundā sacrificulorū (quib; nul-
la beneficia ecclesiastica sufficiunt) mores amplectare. quippe qđ ad sta-
tum illum. et ad multa sacerdotia vehementer aspirasse videntur. non
ob dei cultum: sed hac potius causa. vt tandem ocio et desidiis dediti. in
voluptatibus. in ludo. in crapula. dies suos deducant. Quib; pfecto
timendum est. ne cum mors et iustus iudex imminet in puncto ad in-
ferna descendant. tu itaq; rationē habeas honestatis et anime tue. et.
Vale milles ex Vlienna austrie pridie. Kalendas octobris. Anno in-
carnatiōis dñice millesimo quingentesimo septimo

Nota in titulo vbi stat Nā ad ignominia ibi debet stare. nō ad igno. et

**C. Celtis poete Carmē elegās
de diuersis et inutilibus stu-
diis et inanib; curis
mortalium**

**Quod diversi ad diversa studia
nati sunt**

Quam varijs satis celsa iudera mentes
Eragiten: nostro carmine nota dabo
Ille tenat rigido tellurem versat aratro
Et stimulat bñuges per sua rura boues
Hic bacho teneras coniungit in ordine vites
Ut repleat dulci concava vasa mero
Ille ducum et regum sequitur spectabilis aulas
Donec sub titulum nobilitatis eat
Est alius: quem fata ferunt ad prelia Martis
Deliciasq; suas vulnera seu a putat
Diuitias alius cecum concludit in antrum
Et spernit solitas ventre famente dapes
Est alius nomen qui gessit habere poete
Nominibusq; tribus nobilis esse cupit
Et quamuis nullos didicit concludere versus
Et quo legitimū stare poema solet
Ille tamen titulum vatis nomenq; poete
Mentitur vacuum nomen ab arte gerens
Cuius cum relegis figmenta et inania verba
Ceu crepitus ventris turpiter aure sonans
Non is diuina aut humana negocia tractas
Grammatici tantum nomen inertis habet
Atq; utinam latina gratiamq; hic flectere linguam
Nosceret: et quicquid philosophia docet
Spumam. algam. bibulam scribit sine calce et arenam
Nec q; diuini est construit artis opus
Antigonus tali dederat sua dona poete
Ut de se nullum scribere vellet opus
Inter mortales nemo est sublimior arte
Quam qui describit cuncta poeta bonus
Nascitur hic melius quam preceptore creatur
Diuinum ingenium cui dat ab arce deus
Diuinaq; sua conscendit ad ethera mente
Verbaq; blandiloquo fingit in eloquio
Nec tris si quis habet veri sibi nomina vatis
Accipit: et cunctis carmine gratus erit
Sorte sua contentus erit paruoq; beatus
Diuitiasq; suas carmina voca putat

Induit hic tetrum simulata mente cucullum
Fomenta ut vite possit habere sue
Indoctum tandem quem fors ut tollit in altum
Ad questum tota voluitur ingenio
Et cuperet nemo quod fieret doctus in orbe
Nactat enim obtruncans scripta vetusta manu
Tuque habitu et verbis et gestu religiosus
Pectore sed rapidus noscitur esse lupus
Ebrius hic tota desiccet pocula nocte
Omniuori tantum gaudia ventris amans
Astrosum petit ille vias. Zonasque patentes
Limata cum certo dinumerans radio
Ille vagus querit per vastum flumina mundum
Oceanique truci litora cuncta notat
Hic mare veluolum plenumque furentibus euris
Scandit. et eratas in sua lucra rates
Et populos gentesque petit quos phœbus ad ortum
Quosque per occasum lumine pronus adit
Ille generaliacam predicit fata per artem
Et manibus densas tracta cephimeridas
Illis non alia est regio plenior vlla
Quam que germano nomine dicta manet
Est qui fortuitis predicat tempora punctis
Quemque tenet glabra linea scripta vola
Hic querit numeris arcana mentecabalas
Et magicis verbis sacra prophana facit
Ille videt sacro cristallo cuncta futura
Et vocat hic inanes tartareumque cabos
Alter mirifico probat omnia condita verbo
Bisque duas samias iactat in ore notas
Non opus est nobis quod pallia vana petatur
Nobiscum surgit cuncta superstitio
Cum deus hunc sacro perfecit pectore mundum
Ut nihil huic addi diminuiue queat
Cum temere illi audent nature vertere leges
Arcanumque dei vendere consilium
Hinc talcs natura fugit: deus optimus odit
Leu qui prostituant condita phata dei
Nemo mathematicus genium indénatus habebit
Quandoquidem violat iusque piusque dei
Inde parum illorum constant mentes animique

Et vita illorum multa pericula subit.
Hic cupidus tacito confundit in igne metallum
Promittens auri pondera magna noui
Et vagus in toto sponsor deuoluitur orbe
Decipiens nugis oppida cuncta suis
Concoquit hic aurum potabile: philosophorum
Et lapidem miro conficit ingenio
Ille totam viuam patula promittit in aura
Cuius motorem cernere nemo queat
Hinc lulli doctrina placet: verbosior omni
Que sedet ad cunas garrula semper anus
Est quem per totum dyalectica saueat cum
Cui lis de rebus nominibusq; venit
Bella chimerifero cui sunt rabiosa tumultu
Dum ferverent totis rixae proterua stolis
Cum res defendit: cui nomina pretulit alter
Pro quorum rixis non faba danda mihi
Hi modo germanas gymnasia cuncta per oras
Implent et logicam per tria lustra docent
Nemo hic platonis quid dia volumina scribat
Nouerit aut Plinii ciceronis opes
Dum queris faciat quid Socrates aut plato: summa
Lumina per gratias que micuere stolas
Mox tibi respondent: hic currit et ille mouetur
Sic perdunt nugis tempora cuncta suis
Bartolus hunc Baldus q; tenet: verbosus et Aso
Quemq; tulit tumido Sicilis vnda freto
Est qui romanam cupidus discrat ad urbem
Absentes nummos in sua lucra petens
Diues ubi multis altaribus est: pia Baccho
Et ventri cunctis sacra diebus agit

Finis felicitere

